

**KOKMĪĻU
PASE
SKOLĒNIEM**

ESI KĀ KOKS!

Audz stalts
un lepns

Novērtē savu
dabisko skaistumu

Dzer daudz
ūdens

Izbaudi Latvijas
mežu bezgalīgo
ainavu

Viena
nocirstā koka **vietā**
Latvijas valsts mežos
tiek iestādīti
divi jauni.

KOKMĪĻU PASE

Mani sauc

Mana skola

Klase Mācību gads

**IZPĒTI KOKU SAVAS SKOLAS
VAI MĀJAS TUVUMĀ**

10 MĀCĪBU PRIEKŠMETOS!

- 1. DABASZINĪBAS.** Iepazīsties ar savu koku!
- 2. MATEMĀTIKA.** Samēries ar koku!
- 3. LITERATŪRA.** Pieraksti koka stāstu!
- 4. VIZUĀLĀ MĀKSLA.** Saskaties ar koku!
- 5. MŪZIKA.** Ieklausies koka dziesmā!
- 6. LATVIEŠU VALODA.** Parunā ar un par koku!
- 7. SVEŠVALODA.** Izzini planētas mežus!
- 8. MĀJTURĪBA UN TEHNOĻĪJAS.** Darini koku!
- 9. VĒSTURE.** Atklāj vēsturi kokā!
- 10. SOCIĀLĀS ZINĪBAS.** (S)audzē mežu!

1. DABASZINĪBAS

IEPAZĪSTIES AR SAVU KOKU!

KOKA ĀRĒJĀS PAZĪMES

Mans koks ir (pasvīturo visus atbilstošos vārdus):

resns

tievs

lapkoks

skujkoks

augsts

īss

vesels

slims

taisns

līks

skaists

neglīts

raupjš

gluds

laimīgs

bēdīgs

citāds

KOKA LAPA/SKUJA

Apvelc sava koka lapas vai skuju kontūru. Lapu vai skuju paņem līdzī, izžāvē un vēlāk ielīmē kontūrā!

Pētot kokus pilsētu parkos, lapas raut nedrīkst. Mēģini atrast zemē jau kādu vēja norautu lapu.

KOKA MIZA

Apskati sava koka mizu. Raksturo to!

raupja

gluda

brūna

melna

slapja

sausā

pelēka

smaržīga

spīdīga

saplaisājusi

balta

skanoša

citāda

KOKA VĀRDS

Kāda ir tava koka suga?

.....

KOKA BĒRNI

Koki atjaunojas ar sēklām un dzinumiem.

Saskaiti, cik līdzīgi, bet mazāki kociņi aug 2 soļu attālumā no tava koka.

Pilsētās ainava tiek veidota mākslīgi, tādēļ, ja tavš koks aug pilsētā, tam tuvumā var arī nebūt citu koku.

2 soļu attālumā aug kociņi.

KOKA KAIMIŅI

Apskaties un uzraksti, kas vēl atrodas tavam kokam apkārt divu soļu attālumā.

.....

.....

.....

.....

.....

2. MATEMĀTIKA

SAMĒRIES AR KOKU!

KOKA APKĀRTMĒRS

Koka apkārtmērs jāmēra 1,30 m augstumā no zemes!

Mana koka apkārtmērs ir m, cm.

KOKA AUGSTUMS

Atkāpies no koka tik tālu, lai, skatoties uz to atmuguriski sev starp kājām, redzētu koku līdz pat tā galotnei. No šīs vietas dodies atpakaļ pie sava koka, sperot lielus, metru garus soļus. Soļu skaits līdz kokam būs arī aptuvenais koka augstums metros.

Mana koka augstums ir m, cm.

KOKA VECUMS

Ir vairākas metodes, kā noteikt koka vecumu.

Priedei (līdz 20 gadiem) nosaki vecumu, saskaitot mieturus jeb zaru vainagu stāvus, kas izaug gada laikā. Šādi var noteikt vecumu arī 2–5 m garām eglēm.

Jebkuras citas sugas koka vecumu vari noteikt šādi: koka apkārtmēru (cm) dali ar 2,5 (tik daudz gadā izaug saulainās vietās augošs koks).

INTERESANTS FAKTS: Vienāda apkārtmēra koki, no kuriem viens audzis ēnainā vietā, bet otrs – saulainā, vecāks būs tas, kas audzis ēnā.

Izmanto tabulu. Atrodi sava koka nosaukumu tabulas kreisajā pusē, pasvītro to. Atrodi ailītē – pa labi no koka sugas – skaitli, kas ir tuvākais tava koka apkārtmēram. Apvelc to un virzies taisni uz augšu līdz ailei "Gadi", kur ieraudzīsi sava koka aptuveno vecumu.

Manam kokam ir gadi.

VECUMA NOTEIKŠANA PĒC APKĀRTMĒRA (cm)

GADI →	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120
SUGA	APKĀRTMĒRS (cm)									
↓ Priede	32	47	59	70	82	107	122	144		
Egle	32	47	56	66	90	104	121			
Baltegle	48	53	62	70	79	89	99	11	123	137
Lapegle	25	33	43	54	66	80	95	111	129	145
Dižskabārdis	55	65	71	82	92	108	128	138		
Ozols	38	48	56	66	75	84	94	104	113	124
Bērzs	32	43	58	73	102					

Atrodi informāciju internetā par dižkokiem. Nosaki, vai tava koka apkārtmērs atbilst dižkoka statusam, un apvelc atbilstošo: MANS KOKS IR/NAV DIŽKOKS. Uzraksti, ko vēl uzzināji par dižkokiem.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. LITERATŪRA

PIERAKSTI KOKA STĀSTU!

KOKA STĀSTS

Apķer savu koku. Turi to cieši, aizver acis un ieklausies. Varbūt sadzirdi ko interesantu. Pieraksti, ko tas stāsta par savu dzīvi. Ja tas ir lietaskoks, tad viņš daļu savas dzīves, iespējams, pavadīs kādā koka dizaina krēslā vai skaistas mājas grīdā. Bet varbūt tas apceļos pasauli kā grāmata. Vai arī sildīs cilvēkus aukstos ziemas vakaros, sprakšķot un kvēlojot krāsnī.

Dzimšana

.....

.....

.....

Bērnība

.....

.....

.....

Jaunība

.....

.....

.....

Briedums/lietaskoka gadi

.....
.....
.....

Pusmūžs

.....
.....
.....

Vecums

.....
.....
.....

LIETASKOKS

Koks nereti daļu savas dzīves pavada koka galda, krēsla vai mājas veidolā. Atrodi kādu ticējumu vai senču parunu par savu koku, kā no tā iegūt labu kokmateriālu!

.....
.....
.....

KOKA MĪKLA

Izdomā mīklu vai interesantu jautājumu par savu koku un uzdod to saviem klasesbiedriem!

.....
.....

Uzraksti arī atminējumu/atbildi:

4. VIZUĀLĀ MĀKSLA

SASKATIES AR KOKU!

KOKA NOSPIEDUMS

Pieliec balto lapaspuses daļu pie koka mizas un ar krītiņa plakano pusi viegli velc pa papīru, līdz iegūst mizas nospieduma attēlu.

KOKA KRĀSAS

Paņem mazu papīra lapiņu, kuru paberzē pret dažādiem dabas materiāliem tava koka tuvumā, nokrāsojot lapiņu pēc iespējas dažādās krāsās. Krāsu lapiņu ielīmē te:

KOKS DAŽĀDOS GADALAIKOS

Mēģini iztēloties savu koku dažādos gadalaikos. Uzzīmē katram gadalaikam raksturīgo koka daļu dažādās krāsās.

Vasara – ziedi	Pavasaris – pumpuri
Rudens – augļi	Ziema – zaru rotaļas

KOKS KLASĒ

Iztēlojies un uzzīmē, kā tavs koks izskatītos tavā klasē kā koka sols, galds vai kāds cits priekšmets.

IEKLAUSIES KOKA DZIESMĀ!

SKAŅAS AP KOKU

Apsēdies pie sava koka, aizver acis un ieklausies klusumā. Vai tas tiešām ir klusums? Pieraksti skaņas, ko sadzirdēji! Vai vari nošķirt to avotus?

Daba

.....

Cilvēki

.....

Tehnoloģijas

.....

Cits

.....

Kuras no sadzirdētajām skaņām tev ir patīkamas un kuras traucē?

.....

.....

.....

.....

KOKA DZIESMA

Vai zini kādu dziesmu par savu koku? Ja zini, tad uzraksti tās nosaukumu un autoru!

.....

.....

KOKA INSTRUMENTS

Izpēti, vai no tava koka var izgatavot mūzikas instrumentu! Ja var, tad kādu?

.....

.....

Iedomājies, ka esi slavens komponists! Saceri himnu savam kokam, izmantojot apkārtnes skaņas. Pievieno savam skaņdarbam arī vārdus, kas to vislabāk raksturo. Mūzikas stilam nav nozīmes. Kā mūzikas instrumentus izmanto priekšmetus no dabas, arī savu ķermeni. Pieraksti dziesmas piedziedājumu un vārdus šeit:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. LATVIEŠU VALODA

PARUNĀ AR UN PAR KOKU!

KOKA ĪPAŠĪBAS

Nostājies pie koka un nosauc vārdus, kas to raksturo:

1) pieskaroties tam ar degunu

.....

2) stāvot no tā izstieptas rokas attālumā

.....

3) stāvot no tā 10 soļu attālumā

.....

KOKA DZEJOLIS

Izmantojot minētos vārdus, par godu savam kokam saceri dzejoli vai haiku!

.....

.....

.....

.....

.....

KOCĪGUMI

Meklē sava koka vārdu cilvēku uzvārdos, māju vārdos, ciemu un ielu nosaukumos. Padomā un uzraksti arī salikteņus un izteicienus, kur minēts tava koka vārds. Radi arī savu jaunvārdu.

Uzvārdi

Māju vārdi

Apdzīvotas vietas

Ielas

Salikteņi

Izteicieni

Tavi jaunvārdi

Kāpēc, tavuprāt, Latvijā ir tik daudz dažādu nosaukumu un izteicienu, kas saistīti ar koku sugām?

.....
.....

KOCĪGAIS TEIKUMS

Pamēģini atrastos vārdus iesaistīt vienā teikumā, atbildot uz visiem locījumu jautājumiem:
Kas? Kā? Kam? Ko? Ar ko? Kur? Un neaizmirsti arī vokatīvu bez jautājuma!

.....
.....
.....
.....
.....

7. SVEŠVALODA

IZZINI PLANĒTAS MEŽUS!

KOKS SVEŠVALODĀ

Kā skan tava koka vārds citās valodās?

English

Deutsch

Français

Citā

KOKS UN MEŽS INTERNETĀ

Lai uzzinātu vairāk par savu koku un mežiem Latvijā, meklē atbildes internetā.

1) Kurās pasaules valstīs vēl aug tavs koks?

.....

2) Vai tavs koks ir bieži sastopams Latvijas dabā?

.....

3) Cik % no Latvijas teritorijas klāj meži?

.....

4) Cik liela daļa no mežiem (%) Latvijā pieder valstij – tāpat arī tev?

.....

5) Kurš uzņēmums apsaimnieko Latvijas valsts mežus?

.....

6) Vai Latvijā pēdējā gadsimta laikā mežu platības ir pieaugušas?

.....

7) Vai koksne ir atjaunojams resurss?

.....

Kopsavilkums: kas tev likās interesantākais, ko uzzināji par mežu un kokiem?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

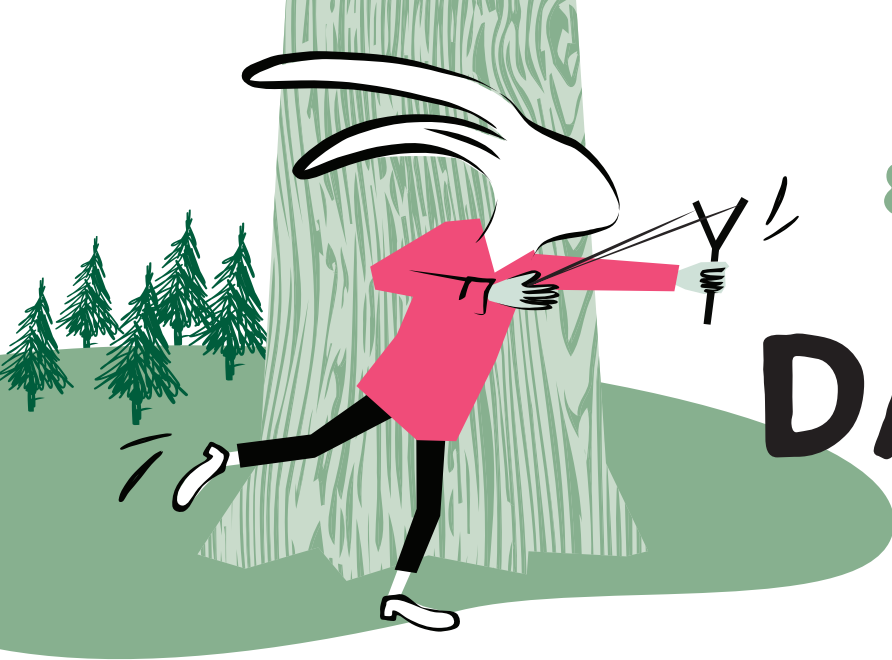
.....

.....

.....

.....

.....

8. MĀJTURĪBA UN TEHNOLOĢIJAS

DARINI KOKU!

KOKS SKOLĀ

Koksne ir atjaunojams un dabai draudzīgs materiāls. Nosauc, kādas lietas tavā skolā ir veidotas no koksnes.

KOKS MĀJĀ

Uzraksti, kādi priekšmeti tavās mājās ir darināti no koka.

KOKSNES IZMANTOJUMS

Saudzīgi nolauz koka zariņu paraugam un pārbaudi, kur šo koksni varētu izmantot. Pētot kokus pilsētu parkos, nedrīkst lauzt zarus, bet jāmēģina atrast vēja nolauztos zariņus uz zemes.

	Derīgs	Nederīgs	Grūti pateikt
Mēbelēm Liecot paraugu, nosaki koksnes elastību			
Būvniecībai Iedzenot paraugā naglu, nosaki koksnes cietību			
Plostu būvei Traukā ar ūdeni pārbaudi sava parauga peldēt spēju			

Apkurei

Savā kokā atrodi un uzmanīgi nolauz vienu nokaltušu un vienu zaļojošu zariņu. Kopā ar pieaugušo salīdziniet virs trauka ar ūdeni, kuru no tiem ir vieglāk aizdedzināt. Kāpēc?

.....

.....

.....

.....

KOKA MEISTARS

Vai proti uztaisīt "kaķeni" no sava koka? Tas ir pavisam vienkārši – saudzīgi nolauz zaru, kura galā ir divu zaru izaugumi, savieno tos ar gumiju, un "kaķene" gatava! Esi uzmanīgs: neaizbiedē ar "kaķeni" putnus, kas no kokiem lasa kukaiņus! Putniem vari uztaisīt koka būrīti vai arī barotavu.

Pētot kokus pilsētu parkos, nedrīkst lauzt zarus, bet jāmēģina atrast vēja nolauztos zariņus uz zemes.

Ko vēl tu varētu uztaisīt no sava koka?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. VĒSTURE

ATKLĀJ VĒSTURI KOKĀ!

KOKA MŪŽS

Mēs dzīvojam 21. gadsimtā. Kas ar tavu koku un vietu, kur tas aug, noticis senāk? Mēģini to noskaidrot, izmantojot dažādus materiālus un ziņu avotus. Varbūt izdodas noskaidrot interesantu stāstu par to, kāpēc tavš koks radies tieši tajā vietā un kāpēc tas šobrīd ir tāds, kāds ir!

21. gadsimts

.....

20. gadsimts

.....

19. gadsimts

.....

Vēl senāk

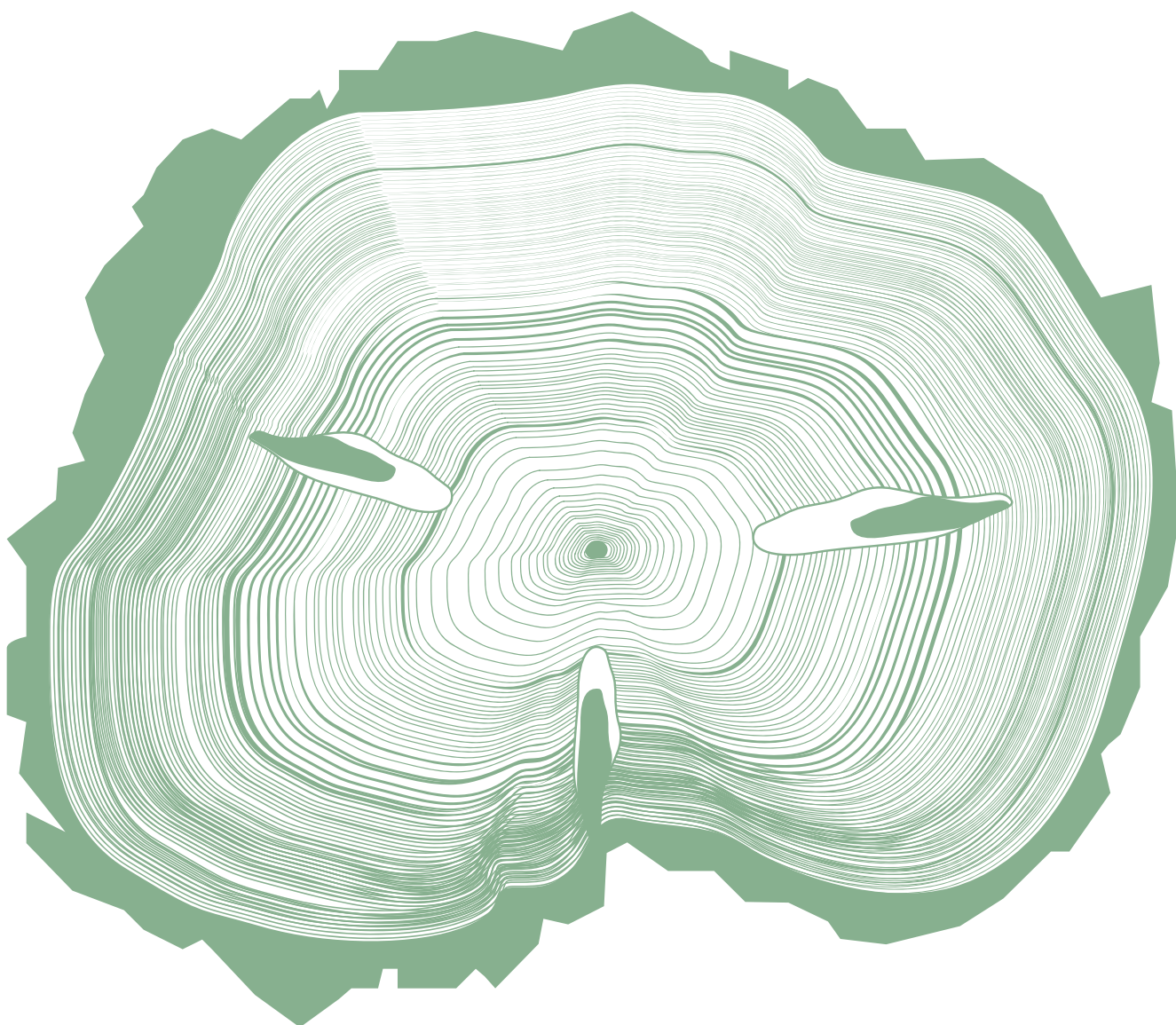
.....

KOKA VĒSTURE

Vai zināji, ka vēsturi vari lasīt arī no koka ripas vai celma, kurā redzamas gadskārtas – tās veidojas, kokam augot un vēsta par koka augšanas apstākļiem, cik ilgi tas audzis un vēl citas ziņas.

Iekrāso koka ripā:

- 1) gadskārtas, kad koks audzis vislabāk (tās ir visplatākās),
- 2) savu dzimšanas gadu (skaitot no ārmas),
- 3) citus notikumus.

10. SOCIĀLĀS ZINĪBAS

(S)AUDZĒ KOKU!

Hei! Uzzīmē blakus plakātu saviem draugiem un paziņām, atgādinot, ka mežā nedrīkst mēslot! Aicini viņus labāk izmantot koka priekšmetus, nevis plastmasu. Esi radošs!

Visbeidzot – parunā ar vecākiem vai citiem pieaugušajiem par to, ar kādām profesijām ir saistīti koki un mežs, varbūt apkārtnē darbojas kāds kokapstrādes uzņēmums? Apraksti 3 no atklātajām meža nozares profesijām, kas tev šķiet visinteresantākās.

1)

.....

.....

2)

.....

.....

3)

.....

.....

PALDIES
TEV!

**VIETA,
KUR
MĀCĪTIES
AUGT**

**LATVIJAS VALSTS MEŽI
SKOLĀM**